

I Uluslararası Balkan Dil, Kültür ve Medeniyet Sempozyumu'nun Ardından

Mehmet Doğan*

Trakya Üniversitesi ile Tiran Üniversitesi'nin ortaklaşa düzenlediği I. Uluslararası Balkan Dil, Kültür ve Medeniyet Sempozyumu, 8-10 Nisan 2010 tarihleri arasında Arnavutluk'un başkenti Tiran'da gerçekleştirildi. Tiran Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Dhori Kule ve Tiran Üniversitesi Yabancı Diller Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Klodeta Dibra ile Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Hilmi İbar ve Trakya Üniversitesi Balkan Araştırmaları Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Ahmet Günşen'in açılış konuşmaları ile başlayan sempozyuma; Türkiye, Arnavutluk ve diğer Balkan ülkelerinden çok sayıda araştırmacı katıldı.

İlk günün I. Oturumunda; Dil Etkileşimi Açısından Türk-Arnavut Dil İlişkilerine Bir Bakış, İslam Kültürü ve Makedonya'daki Arnavutlara Etkisi, Bulgar Yayınlarında ve Eğitim Hayatında Türk İzleri, 16.Yüzyıl Rumeli Türkçesi Üzerine ve Karagöz Oyunlarında Arnavut Tipi gibi konular ele alındı.

II. Oturumda tarih ağırlıklı konular ele alındı. Katılımcılar; Soğuk Savaş Sonrası Türkiye'nin Balkan Politikası, 1934 Bulgar Basınında Balkan Antantı, İttihat ve Terakki Partisi Yayın Organı Meşveret Gazetesine Göre Arnavutluk ve Arnavutlar, Mareşal Ahmet İzzet Paşa'nın Arnavutluk Tahtına Adaylığı Meselesi, Osmanlı Bürokratlarının Raporlarında Arnavutlar ve Arnavutluk, XVI. Yüzyılın İlk Çeyreğinde Arnavutluk Bölgesinde Osmanlı Kaleleri gibi konularda bildiriler sundular.

* Yrd. Doç. Dr., Çankırı Karatekin Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi

İkinci günün ilk oturumu ve sempozyumun III. Oturumunda; Balkanlarda İskitler, Kaşgarlı Mahmud'un XI. Yüzyıl Dünya Haritasında Batı Türkleri: Peçenekler ve Kıpçaklar, Osmanlı Döneminde Delvine Vakıfları, Balkan Savaşı'nda Bir Sağlık Müessesesi: Edirne Hilâl-i Ahmer Hastanesi, Halet Efendi'nin Tepedelenli Ali Paşa İsyanındaki Rolü ve Osmanlı İmparatorluğunun En Uzun Yüzyılının Sonu ve En Kısa Yüzyılının Başlarında Balkanlarda Fener Rum Ortodoks Patrikhanesinin Rum Olmayan Ortodoksları Rumlaştırma Teşebbüsleri gibi konular ele alındı.

Sempozyumun IV. Oturumunda konuşmacılar; Anadolu ve Balkanlarda Nüfus ve İskan Politikası, II. Bayezid Külliyesi Bahçesi'nde Bitki Türlerinin Belirlenmesi ve Peyzaj Tasarım Projesi Önerisi, Tarihsel Süreçte Tunca ve Meriç Nehirlerinin Edirne Kenti Mimari ve Kültürel Gelişimine Etkileri, İmrahor (Arnavut) İlyas Bey ve İstanbul'daki Kilise Camisi (Studios), Trakya Herası: Gök ve Toprak İnancının Kültür ve Medeniyetle Tarihsel İlişkisi ve Balkanlarda Türk Mimarisi gibi konularda bildiriler sunuldu.

Sempozyumun V. Oturumunda, dil ve edebiyat ağırlıklı bildiriler ağırlıktaydı. Bunlar arasında; Türk Edebiyatı Tarihinde Edebiyat Nazariyesi/Kuramı Oluşturma Çalışmaları, Türkçe Verintiler Sözlüğünde Balkanlar, Gostivar Türklerinde Mani Söyleme Geleneği, Ş. Sami'nin Tiran'da Bulunan Basılmamış Eserleri, İki Kültür Arasında Köprü: Şemseddin Sami ve Arnavutça Osmanlıca Yazılardaki Arap Alfabetinin Adaptasyonuna Bir Bakış gibi konular yer aldı.

Günün sonunda sempozyumun son oturumu olan VI. Oturum yapıldı ve burada; Kemalist Dönemde Türk- Bulgar İlişkileri, 21. Yüzyılın Kültürel Meydan Okumaları Karşısında Arnavut Toplumunu ve Din Olgusu, Avrupa'da Balkanlar ve Arnavut(luk) İmgesinin Düşünsel ve Yazınsal Kökenleri ve Yazınsal Kurgu-Düşünsel Gerçeklik Etkileşimi - Alman Düşünür Johann Gottfried von Herder (1744-1803) ve Yazar Karl Friedrich May'ın (1842-1912) Yapıtları Örneğinde- ve Çağdaş Yunan Düzyazısında Batı Trakya'daki Müslüman Azınlık gibi konular bildiri olarak sunuldu.

Her oturumun sonunda soru-cevap faslı ve tartışmalar yer aldı. Sempozyumun son gününde de katılımcılara Arnavutluk'un bazı bölgeleri gezdirildi.

Sempozyum sonrasında ortaya çıkan genel görüş çerçevesinde, Türkiye'nin aynı zamanda bir Balkan ülkesi olduğu, tarihi geçmişi itibarıyla bölgenin genel sorunlarından kendisini soyutlayamayacağı vurgusu yapılırken; Osmanlı Devleti'nin erken dönemlerde, daha İstanbul dahi fethedilmeden Balkanlar'a gittiği ve oralara hakim olduğu belirtildi. Yaklaşık altı asır bu bölgede kalan Osmanlı Devleti, Balkanların dilinde, kültüründe ve medeniyetinde hâlâ canlılığını muhafaza etmektedir. Bu sempozyumda sunulan bildirilerde bahsedilen izlerin neredeyse tamamını görmek mümkündür.

Sonuç olarak; birincisi yapılan sempozyum, bölge üzerine araştırma yapan araştırmacıların karşılıklı bilgi alış-verişi ve çalışmalarının sonuçlarını görme bakımından oldukça faydalı geçti. Ayrıca sempozyumun her yıl bir Balkan ülkesinde yapılması hususunda da fikir birliğine varıldı. Umarız en kısa zamanda bu sempozyumda sunulan bildiriler, kitap haline getirilerek basılır ve daha geniş bir kitle bu çalışmalardan istifade edebilir.